

Raadsvoorstel

Onderwerp	Meerjarenprogrammabegroting (MPB) 2027-2030
Datum	22 september 2026
Portefeuillehouder	P.J. Gaynor
Behandelaar	Financieel adviseurs
Zaaknummer	610275
Bijlagen	1. Meerjarenprogrammabegroting 2027-2030 2. Verloopoverzichten voorzieningen onderhoud

Korte beschrijving voorstel:

In de meerjarenprogrammabegroting (MPB) 2027-2030 staan de doelen van onze gemeente, wat we gaan doen om deze doelen te bereiken en wat het mag kosten. We geven hierbij de uitgaven en inkomsten weer die we voor de komende vier jaar verwachten. We presenteren een begroting die, mede door aanvullende inzet vanuit de algemene reserve, structureel gezien sluitend is voor 2027 en in meerjarenperspectief, mede door de voorgestelde ombuigingen, stapsgewijs tot een evenwichtig resultaat leidt. We vragen uw raad om deze begroting vast te stellen.

Te nemen besluit:

1. De Meerjarenprogrammabegroting 2027-2030, zoals opgenomen in bijlage 1, vast te stellen.
2. De verloopoverzichten van de voorzieningen voor onderhoud van gebouwen, monumenten, bouwwerken en dorpshuizen en zwembad, zoals opgenomen in bijlage 2, vast te stellen.

Aanleiding, samenhang en voorgeschiedenis

Graag presenteren wij u de begroting. Deze begroting gaat over het jaar 2027 en geeft het financiële meerjarenperspectief weer tot en met 2030. In deze begroting zijn de Perspectiefnota 2026, de meicirculaire 2026 en de ombuigingen verwerkt.

Conform artikel 5, lid 4, van de financiële verordening van de gemeente autoriseert de raad de investeringen voor het eerste begrotingsjaar met het vaststellen van de begroting. Deze investeringen vindt u terug in de meerjareninvesteringsplanning (MIP) in de MPB 2027-2030. Desgewenst kan de raad aangeven op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie voor bepaalde investeringen te willen ontvangen.

De begroting is voor het eerst opgebouwd in de applicatie LIAS en kent een licht gewijzigde indeling ten opzichte van vorige meerjarenprogrammabegrotingen. De beantwoording op de vragen *wat willen we bereiken?*, *wat gaan we daarvoor doen?* en *wat mag het kosten?* blijft de kern vormen voor elk programma in het programmaplan van de MPB 2027-2030.

Beoogd effect

Inhoudelijke plannen en bijbehorende begroting vaststellen voor de inwoners en ondernemers van de gemeente Elburg.

Argumenten

1.1. Het vaststellen van de begroting is een bevoegdheid van de raad.

Volgens Artikel 189 van de Gemeentewet heeft de gemeenteraad het zogeheten budgetrecht. Dit betekent dat alleen de raad het definitieve besluit mag nemen om de gemeentebegroting vast te stellen en geld beschikbaar te stellen. Op grond van artikel 191 uit de Gemeentewet moet de door uw raad vastgestelde begroting binnen twee weken na de vaststelling, maar in ieder geval vóór 15 november van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan het college van gedeputeerde staten (GS) worden toegezonden, om onder repressief toezicht te vallen.

1.2. De voorstellen uit de Perspectiefnota 2026 zijn opgenomen in voorliggende MPB 2027-2030.

Bij het opstellen van deze MPB zijn de Perspectiefnota 2026 en de MPB 2026-2029 leidend geweest. In het programmaplan van de MPB 2027-2030 vindt u onder elk programma een toelichting met het verloop vanuit de vastgestelde MPB 2026-2029 naar de nu aan u aangeboden begroting.

1.3. De door het college voorgestelde ombuigingen zijn verwerkt in de MPB 2027-2030.

Op 1 juli 2026 heeft de raad een scenario voor ombuigingen gekozen en het college de opdracht gegeven deze verder uit te werken en te vertalen in de MPB 2027-2030. Het college heeft deze opdracht uitgevoerd en circa € 3 miljoen aan ombuigingen herkenbaar verwerkt in de MPB 2027-2030. In de komende P&C-documenten zullen de ombuigingen worden gemonitord.

Daarnaast zijn de moties vanuit de raadsbehandeling van de perspectiefnota financieel verwerkt. De uitkomsten van de voorjaarsrapportage 2026 en meicirculaire 2026 zijn eveneens meegenomen en vormen onderdeel van de saldi. De wijzigingen ten opzichte van de Voorjaarsrapportage 2026 staan in het raadsvoorstel vermeld en worden verder per programma toegelicht in de MPB 2027-2030.

2.1. Met vaststelling van de verloopoverzichten stemt de raad in met het te plegen jaarlijkse onderhoud en bijbehorende budgetten.

Zoals aangekondigd in het raadsvoorstel *Opbouw voorzieningen onderhoud vastgoed*, behandeld op 16 september 2026, zijn als bijlage bij dit raadsvoorstel de verloopoverzichten van de voorzieningen voor onderhoud van gebouwen, monumenten, bouwwerken en dorpshuizen en zwembad opgenomen. De verloopoverzichten geven inzicht in de ontwikkeling van de onderhoudsvoorzieningen gedurende de looptijd. Hierin zijn onder andere de stortingen in de voorzieningen en de onttrekkingen ter dekking van het benodigde onderhoud opgenomen. De raad wordt gevraagd deze verloopoverzichten vast te stellen.

Kanttekeningen

1.1. Uitkomsten van de septembercirculaire 2026 zijn niet meegenomen.

De septembercirculaire 2026 vormt, conform een bestendige gedragslijn, geen onderdeel van deze MPB. We informeren uw raad over de uitkomsten van deze circulaire zodra deze is doorgerekend.

1.2. Opname van de stelpost Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd strookt niet met het advies van onze provinciaal toezichthouder.

Onderdeel van onze begroting zijn de vanaf 2028 structureel geraamde inkomsten van ca. € 1,1 miljoen vanuit het Rijk in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd (zie ook onderdeel financiën van dit raadsvoorstel). Onze provinciaal toezichthouder acht deze inkomsten te onzeker en heeft daarom geadviseerd deze begrote inkomsten niet in de begroting op te nemen. Opname van de stelpost is echter wel geadviseerd vanuit de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in haar begrotingsadvies. Aan de raad wordt voorgesteld dit begrotingsadvies van de VNG op te volgen en daarmee, in lijn met de MPB 2026-2029, de stelpost in de MPB 2027-2030 op te nemen.

1.3. Het collegewerkprogramma is nog niet vertaald in deze meerjarenprogrammabegroting 2027-2030.
Het college stelt in oktober 2026 een collegewerkprogramma vast op basis van het coalitieakkoord. Dit programma heeft mogelijk financiële gevolgen voor de korte en lange termijn. Deze effecten nemen wij mee in de Perspectiefnota 2027.

2.1. De verloopoverzichten zijn nog niet volledig verwerkt in de begroting.

In de begroting zijn de mutaties op de onderhoudsvoorziening als stelpost opgenomen. In de Najaarsrapportage 2026 zal de volledige verwerking van de onderhoudslasten en de bijbehorende dekking plaatsvinden. Deze verwerking is saldo-neutraal en heeft daardoor geen invloed op de in de begroting gepresenteerde saldi.

Alternatieven

n.v.t.

Financiën

Structureel meerjarenperspectief

We presenteren een begroting die structureel gezien sluitend is voor 2027. De voorgestelde ombuigingen leiden stapsgewijs tot een evenwichtig resultaat:

Bedragen x € 1.000	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Structureel begrotingsresultaat (< 0 is voordelig)	0	591	21	-1.222

In 2027 komen we, mede door een aanvullende inzet vanuit de algemene reserve van € 1.477.000, uit op een resultaat van € 0. Hiermee zetten we vrijwel de volledige toegestane 10% van het surplus van onze algemene reserve in als structureel dekkingsmiddel voor onze begroting. In de MPB 2026-2029 was al een bedrag voor 2027 begroot van € 453.000, daarmee komt de totale onttrekking aan onze algemene reserve voor 2027 ter structurele dekking uit op € 1.930.000. De in de MPB 2026-2029 begrote onttrekkingen voor 2028 en 2029 blijven ongewijzigd; voor 2030 komen we uit op een voordelig structureel begrotingsresultaat zonder inzet van onze algemene reserve.

Structureel meerjarenperspectief ontleed

Ons structureel meerjarenperspectief is als volgt opgebouwd:

Bedragen x € 1.000	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Geraamde totale lasten	88.728	88.232	84.815	85.567
Geraamde totale baten	-84.134	-87.576	-84.652	-86.964
Saldo baten en lasten - Begrotingsresultaat (< 0 is voordelig)	4.594	656	163	-1.397
Waarvan incidentele lasten in de begroting	-2.111	-378	-172	0
Gecorrigeerde begrotingssaldi	2.483	278	-9	-1.397
Waarvan structurele reserveonttrekkingen (kapitaallasten)	-553	-766	-999	-926
Waarvan structurele inzet 10% vrije ruimte algemene reserve	-1.930	-66	-72	0
Structureel begrotingssaldo	0	-554	-1.080	-2.323
Correctie provinciaal toezicht stelpost Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd	0	1.145	1.101	1.101
Structureel begrotingsresultaat (< 0 is voordelig)	0	591	21	-1.222

Om te komen tot het structurele perspectief – het perspectief dat de provincie als onze toezichthouder beoordeelt – starten we met de geraamde totale lasten en baten in onze begroting, inclusief alle voorgestelde ombuigingen en exclusief alle reservemutaties. Hierdoor ontstaan in eerste instantie nadelige saldi voor 2027-2029 en een voordelig saldo voor 2030. Nadien corrigeren we deze saldi met onze incidentele lasten en baten en reservemutaties die door onze toezichthouder als structureel worden geoormerkt. Dit gaat om de structurele reservemutaties in relatie tot onze kapitaallasten en de structurele inzet van 10% van het surplus van onze algemene reserve.

Tot slot corrigeert de provincie de opgenomen stelpost in het kader van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd. Deze stelpost (ca. € 1,1 miljoen vanaf 2028) hebben we in onze begroting als begrote inkomst opgenomen – in lijn met het begrotingsadvies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Om te komen tot een reëel meerjarenperspectief heeft onze provinciaal toezichthouder echter aangegeven onze begrotingssaldi met deze stelpost te corrigeren.

Alle correcties leiden tot een structureel begrotingsresultaat van € 0 voor 2027, nadelige saldi voor 2028 en 2029 van resp. € 591.000 en € 21.000 en een voordelig resultaat van € 1.222.000 in 2030.

Volledig meerjarenperspectief

Wanneer we naar alle verwachte lasten en baten van de gemeente kijken, dus inclusief incidentele lasten en baten, reservemutaties en de stelpost Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd, komen we voor 2027 uit op een financieel nadelig resultaat van ca. € 875.000. Zonder aanvullende inzet van de algemene reserve van € 1.477.000 (in totaal wordt in 2027 € 1.930.000 ingezet) zou het resultaat ca. € 2.352.000 nadelig zijn. Dit bevestigt de noodzaak van de ombuigingen om de financiële situatie structureel te verbeteren.

In 2028 verandert dit naar een voordelig financieel begrotingssaldo en ook voor 2029 en 2030 voorzien we in de huidige begroting een positief begrotingsresultaat:

Bedragen x € 1.000	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Saldi MPB 2027-2030	875	-173	-1.073	-2.586

Volledig meerjarenperspectief ontleed:

Ons volledige meerjarenperspectief is als volgt opgebouwd, gezien vanaf de Voorjaarsrapportage 2026:

Bedragen x € 1.000	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Saldi na Voorjaarsrapportage 2026	-133	-112	-137	-135
Voorstellen Perspectiefnota 2026	1.077	702	526	526
Moties en aanvullend bedrag aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	150	150	120	120
Indexeringen	1.259	1.661	1.537	2.405
Gemeentefonds (meicirculaire 2026)	-54	97	139	-2.063
Inzet reserves en voorzieningen	-862	37	-173	-46
Ombuigingen 2027-2030	-463	-2.708	-3.081	-3.089
Correctie stelposten ombuigingen	750	1.000	1.500	1.500
Overige mutaties	-849	-1.000	-1.504	-1.804
Saldi MPB 2027-2030	875	-173	-1.073	-2.586

Hieronder gaan we in op de belangrijkste mutaties na de Voorjaarsrapportage 2026.

Voorstellen Perspectiefnota 2026

In de Perspectiefnota 2026 is richting gegeven voor het samenstellen van de begroting. De voorstellen die in de Perspectiefnota 2026 zijn benoemd, zijn financieel in de MPB 2027-2030 vertaald. Dit betreft de gehonoreerde voorstellen als gevolg van autonome ontwikkelingen en de 3 O's (Onvoorzien, Onvermijdbaar en Onuitstelbaar), die als volgt kunnen worden samengevat:

Bedragen x € 1.000	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Totaal voorstellen Perspectiefnota 2026	1.077	702	526	526

Moties subsidie verenigingsleven en verenigingsadviseur en aanvullend bedrag aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

In de MPB 2027-2030 zijn de door de raad aangenomen moties bij de behandeling van de Perspectiefnota 2026 (op 1 juli 2026) met een financiële impact verwerkt. De motie subsidie verenigingsleven behouden is voor een structureel bedrag van € 60.000 in de begroting opgenomen. Dit betekent dat de motie, waarin een bedrag van € 50.000 werd genoemd, is aangevuld met € 10.000 voor subsidies om sport- en beweegactiviteiten te stimuleren (zie ook toelichting in Perspectiefnota 2026). Ook de motie verenigingsadviseur voortzetten is structureel verwerkt voor een bedrag van € 60.000. Dit in tegenstelling tot de motie, waarin een incidenteel bedrag voor twee jaar met dekking uit de algemene reserve werd voorgesteld.

Tot slot geldt dat in de MPB 2027-2030 voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling € 30.000 aanvullend is opgenomen voor 2027 en 2028 t.o.v. de Perspectiefnota 2026. Na de vaststelling van de Perspectiefnota 2026 heeft Veilig Thuis Noord- en Oost-Gelderland aangegeven extra middelen nodig te hebben om haar taken uit te kunnen voeren.

Indexeringen, gemeentefonds (meicirculaire 2026) en inzet reserves en voorzieningen

Conform de financiële uitgangspunten in de Perspectiefnota 2026 zijn de indexeringen in de begroting 2027-2030 verwerkt. Dit heeft over de hele begroting gevolgen voor de budgetten. Ook zijn de structurele effecten van de meicirculaire 2026 verwerkt. De raad is hierover al per raadsbrief geïnformeerd. In het programmaplan van de MPB 2027-2030 vindt u onder elk programma een toelichting op de effecten die de indexeringen, het gemeentefonds (meicirculaire 2026) en de inzet van reserves en voorzieningen op dat programma hebben.

Ombuigingen 2027-2030

Op 1 juli 2026 heeft de raad ingestemd met de uitwerking van ombuigingsscenario B om te komen tot een structureel sluitende meerjarenprogrammabegroting 2027-2030. Het college heeft in het opbouwproces van de MPB 2027-2030 gewerkt aan een maatregelenpakket en legt deze maatregelen via de MPB 2027-2030 ter vaststelling voor aan de raad.

In het programmaplan van de MPB 2027-2030 vindt u onder elk programma een toelichting van de ombuigingen per programma die aan de raad worden voorgesteld. De totalen aan begrote ombuigingen per jaar zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Totale ombuigingen	-463	-2.708	-3.081	-3.089

Het is goed om voor ogen te blijven houden dat de gemeente Elburg toewerkt naar een toekomstbestendige financiële situatie. Hierom is met name gezocht naar mogelijkheden om de uitgaven naar beneden te brengen. Conform eerdere besluitvorming en motie in de raad, is inkomstenverhoging door het verhogen van belastingen buiten de scope van de ombuigingen gelaten.

In eerdere begrotingen was al voorgesorteerd op de ombuigingen. Deze stelposten worden in deze MPB 2027-2030 gecorrigeerd, aangezien de ombuigingen, zoals hierboven beschreven, concreet zijn gemaakt. Dit heeft het volgende financiële effect op de meerjarige begrotingssaldi:

Bedragen x € 1.000	Begroot 2027	Begroot 2028	Begroot 2029	Begroot 2030
Totaal correctie stelposten	750	1.000	1.500	1.500

Overige mutaties

Tot slot zijn er nog een aantal wijzigingen in de begroting doorgevoerd met een structureel of incidenteel financieel effect. In het programmaplan van de MPB 2027-2030 vindt u onder elk programma een toelichting op de effecten die deze overige mutaties op dat programma hebben.

Communicatie/burgerparticipatie

Na behandeling in de raad volgt publicatie van de MPB 2027-2030 in de huis-aan-huiskrant.

Vervolg

Na vaststelling van de MPB 2027-2030 door uw raad wordt deze vóór 15 november toegezonden aan het college van gedeputeerde staten (GS) van de provincie.

Bijlage(n)

1. Meerjarenprogrammabegroting 2027-2030
2. Verloopoverzichten voorzieningen onderhoud

Elburg, 22 september 2026

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester (wnd),

Dhr. drs. H.J. van Schaik

de secretaris,

Mw. mr. A.H. van der Maat-Bosma